

Kako izrekamo opravičilo?

Ključne besede
- izrečeno opravičilo
- oprosti

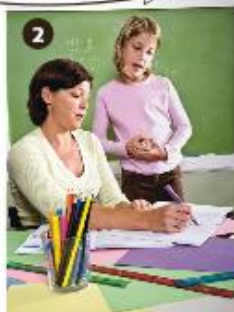

1. Preberi besedila v oblakih.

Gospod učitelj, nisem mogla priti pravočasno k pouku, ušel mi je mucek in morala sem ga poiskati. Oprostite.

Oprostite, gospa učiteljica, tega navodila ne razumem. Zato ne vem, kako naj rešim to nalogo.

Halo. Rok Novak tu. Gospa profesorica, opravičujem se, ker danes ne morem priti v glasbeno šolo. V šoli imamo ob istem času vaje za nastop na prireditvi. Rad bi se dogovoril za drugo uro. Lahko?

Odgovori.

- a) Ali so učenci na fotografijah kaj prosili, se zahvalili ali se opravičili?
Opravičili so se.
- b) Po čem to veš? *Po besedah oprostite, opravičujem se.*
- c) Komu se opravičuje učenka na prvi fotografiji? *Gospodu učitelju.*
- č) Zakaj se opravičuje? *Ker ni prišla pravočasno k pouku.*
- d) Zakaj ni naredila tega, kar bi morala? *Ker ji je ušel mucek in ga je morala poiskati.*
- e) Komu se opravičuje učenka na drugi fotografiji? *Gospe učiteljici.*
- f) Zakaj se opravičuje? *Ker ne zna rešiti naloge.*
- g) Zakaj ne naredi tega, kar bi morala? *Ker ne razume navodila za nalogo.*
- h) Komu se opravičuje učenec na tretji fotografiji? *Gospe profesorici v glasbeni šoli.*
- i) Zakaj se opravičuje? *Ker ne bo mogel priti v glasbeno šolo.*
- j) Zakaj ne more narediti tega, kar bi moral? *Ker ima istočasno v šoli vaje za nastop.*

2. Ali se tudi ti kdaj opravičiš? Komu? Pojasni?
Ob kateri priložnosti se opraviči učitelj? Komu? Pojasni?
Ob kateri priložnosti se opravičijo starši oz. skrbniki? Komu? Pojasni?

3. Ali se lahko opravičiš tudi nebesedno? Ponazori svoj odgovor.

Opazuj mladeniča na fotografiji ob naslovu enote.
Se je opravičil samo z besedami? Pojasni.

Opazuj fotografije na naslovni strani tega poglavja (str. 72, 73).
Kdo se opravičuje in komu se opravičuje?

Če se slučajno zaletiš v koga na šolskem hodniku, se opravičiš.

4. Razdelite se v dvojice.

S sošolcem opazujta ljudi na spodnjih fotografijah. Ugotovita, kaj izražajo njihove kretnje. Izberita si eno od fotografij in se pripravita, da bosta zaigrala podoben prizor, v katerem se eden opraviči drugemu. Določita vlogi in se pogovorita o vsebini. Nato nastopita pred razredom. Sošolci in učitelj bodo vrednotili vajin nastop.

5. Kako bi s kretnjami izrazil prošnjo, kadar od koga kaj želiš?

Kako pa bi nekomu nebesedno izrazil hvaležnost za nekaj, kar je naredil zate?

Razmisli in odgovori.

Dopolni in pomni.

Opravičilo izrečemo, kadar česa ne moremo narediti ali naredimo kaj narobe. Izrekamo ga na različne načine. Na primer:

- Oprosti.
- Oprostite.
- Opravičujem se.

Opravičimo se lahko tudi nebesedno, to je s kretnjami. Nebesedno se lahko tudi zahvalimo in prosimo.

Kako pišemo opravičilo in kaj vse napišemo v njem?

Ključne besede

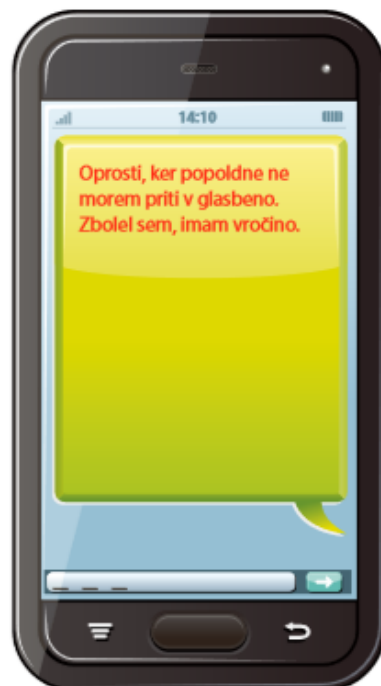
• pisno neuradno opravičilo

1. Razmisli.

- Domov se vrneš pol ure kasneje, kot sta bila dogovorjena z mamo. Kaj storiš? Ali se mami opravičiš ustno ali pisno?
- Kadar si bolan, te več dni ni v šolo. Kaj storiš, ko se vrneš?
- Ali opravičilo razredniku napišeš sam ali ti ga napišejo starši oz. skrbniki?
- Ali se kdaj opravičiš s SMS? Ali je tako vljudno?
- Ali se kdaj opravičiš po elektronski pošti? Pripoveduj o tem.
- Ali se kdaj komu sploh nisi opravičil, a bi se moral? Pripoveduj o tem.

- 2. S prijateljem Petrom iz glasbene šole sta dogovorjena, da se dobita ob 5. uri popoldne v glasbeni šoli, kjer bosta vadila skladbo za nastop na prireditvi. Ker si zbolel, ne boš mogel priti. Opraviči se mu po prenosnem telefonu. Besedilo napiši na zaslon.

Npr.:

Razmisli.

- Ali si v besedilu napisal nagovor? Zakaj?
- Ali si se podpisal? Zakaj?
- Ali si napisal datum pisanja? Zakaj?
- Katero besedo si uporabil v besedilu: hvala, oprosti ali prosim?
- Ali si pisal v knjižni slovenščini? Pojasni.

Besedilo naj bo kratko.

3. SMS iz prejšnje naloge pretvori v elektronsko opravičilo. Preberi Zaline, Jakove in Cofijeve nasvete.

Od:
Za:
Zadeva:

Pogovori se s sošolci.

- Ali si v elektronskem besedilu napisal nagovor? Zakaj?
- Ali si v besedilu izrekel obžalovanje?
- S katero besedo si ga izrekel?
- Ali si napisal, zakaj te ne bo? Zakaj?
- Ali si na koncu napisal pozdrav?
- Kako si se podpisal? Zakaj?
- Ali si napisal tudi kraj in datum pisanja? Zakaj?

4. Na list papirja napiši pismo teti Ani in stricu Stanetu. Opraviči se jima, saj ju med prvomajskimi prazniki ne boš mogel obiskati, ker greste z družino za nekaj dni na morje. Opravičilo lahko napišeš na računalnik.

5. Če opravičilo iz 4. naloge pošlješ po pošti, ga vložiš v pisemsko ovojnico. Nanjo napiši tetin in stričev naslov. Pišeta se Kovač. Živita na Primorski cesti 24. Poštna številka Postojne je 6230.

Spoštovana gospa in gospod _____

Ana in Stane Kovač _____

Primorska cesta 24 _____
Ulica in hišna številka ali p. p. in številka

6

2

3

0

Poštna številka

Postojna
Posta

- Ali si na prvo črto pisemske ovojnice napisal spoštljiv nagovor? Pojasni.
- Kaj si napisal na drugo črto?
- Kaj si napisal na tretjo črto?
- Kam si napisal ime pošte?
- Bo pismonoša znal prebrati tvojo pisavo?

Hvala, prosim,
oprosti so besede,
ki vladajo svetu,
zato jih uporabimo
čim večkrat.

Razmisli in odgovori.

Dopolni in pomni.

Kadar se ne moremo opravičiti ustno, opravičilo napišemo. V njem izrečemo komu obžalovanje, ker česa nismo oz. ne bomo naredili ali ker smo kaj naredili narobe.

Pisno opravičilo ima pet delov:

- **kraj** _____ in datum pisanja,
- **nagovor** _____ naslovnika,
- **vsebino** _____,
- **pozdrav** _____,
- **podpis** _____ sporočevalca.

Na koncu nagovora v pisni prošnji, zahvali in opravičilu lahko napišemo

vejico _____ in v tem primeru prvo besedo vsebine pišemo z malo začetnico.

Na koncu nagovora je lahko tudi **klicaj** _____, v tem primeru pa prvo besedo vsebine pišemo z veliko začetnico.

Pri pisanju neuradne prošnje, zahvale in opravičila moramo paziti na zunanjo oblikovanost besedila, na jezikovno pravilnost in čitljivost pisave.

S katero besedo se opravičiš?

	OPROSTI	OPROSTITE
sošolcu	☒	☐
učitelju	☐	☒
bratu	☒	☐
sestri	☒	☐
zdravnici	☐	☒
mami	☒	☐
voznici avtobusa	☐	☒
očetu	☒	☐
policistu	☐	☒
sestrični	☒	☐

1. V besedilu poišči podatke in jih napiši.

Katere vrste besedilo je to? **Prošnja.**

Kje je bilo besedilo napisano? **V Kopru.**

Komu je besedilo namenjeno? **Jakobovemu dedku.**

Kdo je napisal besedilo? **Jakob.**

Kaj je Jakob dedku? **Vnuk.**

Kaj naj bi dedek predstavil dečkoma? **Ribolov.**

Kako je ime prijatelju? **Aleš.**

Iz besedila izpiši nagovor. **Dragi dedek!**

3. Odgovori na vprašanja.

Katere vrste besedilo je to? **Prošnja.**

Po kateri besedi si prepoznal vrsto besedila? **Po besedi prosim.**

Kdo je napisal prošnjo? **Mami.**

Komu jo je napisala? **Sinu Jakobu.**

Kaj ga je prosila? **Ali lahko pospravi posodo v pomivalni stroj.**

Zakaj ga je prosila? **Ker (sama) ne bo imela časa, saj pride zelo pozno.**

Ali iz zgornjega sporočila lahko ugotoviš, kje in kdaj je bilo besedilo napisano? **Ne.**

Pojasni. **Ni napisanega kraja in datuma pisanja.**

2. Z rdečo pobarvaj krožec pri trditvi, ki ne drži. Z zeleno pobarvaj krožec pri trditvi, ki drži. (Glej besedilo pri prejšnji nalogi.)

- ☒ Katarina je v prošnji napisala kraj in datum.
- ☒ Katarinina zahvala ima pozdrav.
- ☐ Katarina prosi za zapiske, da ne bo v zaostanku s snovjo.
- ☒ Napisala je nagovor.
- ☐ V zahvali ni pozdrava.

4. Napiši novo prošnjo Tomaževemu vzorniku. Uporabi podatke iz prošnje v 3. nalogi in dopolni s podatki, ki manjkajo.

NPR.:

Cerknica, 2. 4. 2020

Spoštovani,

sem velik ljubitelj smučarskih skokov. Zbiram avtograme najboljših skakalcev. Svojo zbirko podpisov bi rad obogatil. Vljudno vas prosim za vaš avtogram, saj bi s tem dopolnil svojo zbirko.

Vnaprej se vam zahvaljujem in vas lepo pozdravljam.

Tomaž